

til vedtagelse i den affattelse, hvori det foreligger efter anden behandling.

Et mindretal, Venstres, Det Konservative Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget, indstiller lovforslaget til forkastelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 62 stemmer (S, SF, RV, EL og CD) mod 46 (V, KF, FP og DF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 48 B: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om boligbyggeri, lov om byfornyelse, lov om byfornyelse og boligforbedring, lov om individuel boligstøtte, lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene og lov om ejerlejligheder. (Ændring af styrings- og finansieringsregler m.v. for det støttede byggeri).

Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).
(Fremsat 29/10 97. Første behandling 13/11 97. Betænkning 2/12 97. Anden behandling 9/12 97. Tillægsbetænkning 10/12 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg troede ikke, at SF og Enhedslisten kunne finde på at fralægge sig ansvaret for de helt fundamentale love for den almene boligsektor. Det er skuffende, ikke mindst fordi de argumenter, de fremfører, er særdeles tyndbenede.

Med loven om styring og finansiering af det almene byggeri afskaffes rammebeløbet. Det giver den største regelforenklings på det områ-

de, jeg mindes at have set. Samtidig har det positive virkninger i form af langt bedre muligheder for at bygge boliger, der giver beboerne mulighed for at bo så bæredygtigt, som det nu er muligt i det danske samfund, og det giver muligheder for at vælge kvalitetsmaterialer, der samtidig er helt eller næsten vedligeholdelsesfri, med andre ord for at bygge i en lidt bedre kvalitet og lidt dyrere, men til gengæld bo lidt billigere, og det rummer klarere muligheder for at få bedre livskvalitet for beboerne, uden at huslejerne stiger.

Men det stemmer SF og Enhedslisten imod, har de meddelt, alene fordi de er bange for, at den finansieringsform, der nu er aftalt med kommunerne, vil medføre, at der bygges færre boliger.

Det er jo vanskeligt at spå om, men boligministeren har tilkendegivet, at han vil følge udviklingen i byggeriet nøje, og i fald det falder, vil han overveje at tilbyde kommunerne, at de kan lånefinansiere det grundkapitalindsud, som de skal yde til boligerne, hvortil der jo ikke kan opnås skattefradrag for renteudgifterne.

Det er meget skuffende, at SF og Enhedslisten ikke kender deres ansvar i den her sammenhæng og ikke kan se perspektiverne i den lovgivning, vi her laver. Vi nærmer os en situation, hvor vi efter min bedste overbevisning har noget nær den ideelle ramme for at bo og bygge almenyttigt, og så stemmer SF og Enhedslisten imod.

Jeg håber, at man i de to grupper er klar over, hvad det er, deres boligordførere her lokker de to partier til.

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal berolige fru Sonja Mikkelsen med, at grupperne til fulde er oplyst om, hvad det drejer sig om. Det drejer sig, som fru Sonja Mikkelsen jo godt ved, ikke om rammebeløbet – vi er tilhængere af at afskaffe rammebeløbet – men det drejer sig om byggeriets omfang.

Jeg håber så også, fru Sonja Mikkelsen har redegjort i den socialdemokratiske gruppe for følgende:

Da vi var i Schlüters allermørkeste år, blev der bygget 16.000-17.000 støttede boliger i Danmark. Det var i midten af 1980'erne.

I dag bliver der bygget mellem 10.000 og 11.000; der er altså kappet 1/3 af det støttede byggeri. Og det sker i en periode, hvor mange af de små, billige boliger forsvinder. Det sker i en periode, hvor meldingerne er, at de udsatte

grupper får stadig sværere ved at bide sig fast på boligmarkedet.

Hvad lægger det her forslag så op til? Med ministerens egne bemærkninger at der kan forventes at ske et fald i nyopførelsen af støttet byggeri på 5 pct. Det vil sige, at i en situation, hvor byggeriets omfang er 1/3 lavere end under Schlüter midt i 1980'erne, beder man SF om at medvirke til at skære 5 pct. af det byggeri. Og så undres man over, at SF ikke deltager. Det er jeg helt uforstående overfor.

Vi prøvede så undervejs i forhandlingen at få den sikkerhed – fordi det jo med fru Sonja Mikkelsens ord er vanskeligt at spå om fremtiden – at hvis det konstateres, at omfanget af almennyttigt byggeri falder, så bliver det reguleret ad én af to veje, nemlig enten ved at man så ændrer på grundfinansieringen i grundkapitalen, sætter en lavere procent, eller ved at sikre lånefinansiering. Men fru Sonja Mikkelsen ved lige så godt som vi, at den sikkerhed kunne vi ikke få.

Summa summarum: vi stemmer lige om lidt om et lovforslag, der betyder et fremskridt på det ene punkt, at vi får fjernet rammebeløbet – det er vi enige i – men som med boligministerens egne ord har den sikre virkning, at vi i en situation med så lavt et støttet byggeri går med til at sænke det yderligere. Det synes jeg ikke man kan blive forbavset over at SF ikke ønsker at deltage i.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Det er jo netop her, at hr. Villy Søvndal tager fejl. Man kan ikke vide noget om, hvilke sikre virkninger der er af det her lovforslag i forhold til omfanget af byggeriet; men man kan vide, at der er den sikre virkning, at vi afskaffer rammebeløbet, og det er den sikre virkning, der skal stemmes for her.

Omfanget af byggeriet er herefter fuldstændig decentraliseret, og det er helt op til kommunerne at beslutte, hvor stort omfanget skal være. Det er klart, at vi har et overordnet ansvar for at sikre, at der overhovedet bliver bygget boliger i det her land, men det klarer vi jo blandt andet gennem den generelle økonomiske politik.

Sagen er jo, at antallet af boliger, der bliver bygget i det her land, er stigende, voldsomt stigende, i de her år; men det er rigtigt, at det ikke er den almennyttige sektor, der bidrager til stigningen, det er det private parcelhusbyggeri.

Men det bliver vi da også nødt til at tælle med i den samlede boligforsyning i det her land, og det synes jeg, at SF fuldstændig overser i den her sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det var dog alligevel utroligt! Her får vi et lovforslag fra boligministeren, der siger, at vi kan forvente et fald på 5 pct., og når vi så for klarhedens skyld undervejs i udvalgsbehandlingen spørger, om det er rigtigt opfattet, svarer boligministeren ja. Jeg vil advare imod det, der hedder at benægte fakta. Det tror jeg ikke man kommer godt fra.

Hvorfor får man så et fald på 5 pct.? Det får man, fordi vi flytter finansieringen, sådan at den kommune, der skal bygge almennyttigt, skal tage hele det økonomiske træk i det øjeblik, den beslutter det, fru Sonja Mikkelsen. Og det betyder, at man, i det øjeblik man sidder i en trængt budgetsituation i X-købing kommune, vil være tilbøjelig til, medmindre der er sikkerhed for lånefinansiering, at udskyde det, man altså skal betale her og nu. Det er derfor, man skønner, at det her vil bevirke det nævnte fald.

Men jeg vil advare imod, at vi skal diskutere de forudsætninger, som er regeringens egne. Vil fru Sonja Mikkelsen ikke godt komme herop og bekræfte, at regeringen selv skønner, at regeringen selv skønner, at det her vil betyde et fald i det støttede byggeri?

Formanden:

Vi tager en anden omgang korte bemærkninger til hr. Villy Søvndal. Fru Sonja Mikkelsen.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Ja, det er rigtigt, som det står i bemærkningerne, at det vil give et fald i byggeriet på 5 pct., såfremt man forudsætter, at kommunerne ikke forholder sig aktivt til den boligsituation, de har, men alene forholder sig til de ændrede finansieringsformer. Men vi har faktisk en forventning om, at kommunerne løfter det ansvar, de har for også at sikre, der er en boligforsyning til de borgere, de har i kommunen.

Jeg kan f.eks. fortælle, at i Århus Kommune, hvor man i 1997 bygger 175 almene familieboliger, agter man i 1998, på trods af at vi nu fordobler grundkapitalindskudet fra kommunernes side, at bygge 225 boliger.

Derfor kan man altså ikke foregribe, hvad kommunerne vil beslutte på det her område, på trods af at vi efter aftale med kommunerne fordobler grundkapitalindskudet – og vi fjerner jo samtidig kommunernes bidrag til ydelsen, det skal man jo lige huske. Det er jo ikke kun den ene vej, det er også den anden vej, og det tager kommunerne selvfølgelig også i betragtning, når de beslutter sig på det her område. Der er jo ikke nogen automatik her.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Vi prøver én gang til med kendsgerningerne i den her sag: Kendsgerningerne er, at regeringen forventer et fald på 5 pct. Men det forventer fru Sonja Mikkelsen så ikke med henvisning til, hvad der sker i Århus.

Så forstår jeg slet ingenting, for så forstår jeg ikke, hvorfor vi ikke kunne få den sikkerhed, vi bad om, for det tilfælde at det viser sig, at boligministerens bemærkninger er rigtige, at boligministerens svar holder vand, og at der sker det forventede fald.

Vi bad såmænd bare om at få sikkerhed for, at hvis det sker, så vil ministeren gribe ind og dreje på nogle af de håndtag, der vil gøre det mere attraktivt at sikre et stigende byggeri. Den sikkerhed kunne vi ikke få.

Det forstår jeg ikke. Hvis det i virkeligheden er hensigten, at det her skal opfyldes, hvorfor i himlens navn vil man så ikke være med til at aftale det undervejs?

Keld Albrechtsen (EL):

Der er en ting i fru Sonja Mikkelsens betragtninger, som jeg ikke rigtig forstår: Fru Sonja Mikkelsen var meget optaget af, at SF og Enhedslisten skulle tage ansvar for det lovforslag, der nu ligger her.

Det er et meget sent tidspunkt pludselig at blive optaget af det spørgsmål, når man hele vejen igennem fra regeringens side og fra Socialdemokratiets side alene har været optaget af at lave dette her sammen med de borgerlige.

Det er jo en ærlig sag for en regering at vælge, hvem den vil samarbejde med, og man valgte fra starten, at man ville lave dette her sammen med de borgerlige og ikke sammen med de partier, der faktisk bakker op omkring det almene byggeri.

Resultatet blev derefter. Man har intet hensyn taget til venstrefløjens faktisk ret beskedne ønsker. Vi har stillet en minimumsbetingelse,

som er, at vi ikke vil tage medansvar for et fald i byggeriet. Det er utroligt, hvis Socialdemokratiets ordfører kan mene, at det skulle være et urimeligt krav. Det er faktisk et beskedent krav. Det er endog et krav, som Socialdemokratiet selv påstår at man går ind for. Men en garanti kunne vi altså ikke få, og det skyldes ganske enkelt, at man har valgt nogle andre samarbejdspartnere i den her sag, og man har givet det signal, at man fremover vil forhandle de grundlæggende ting vedrørende den almene sektor med de borgerlige og ikke sammen med venstrefløjens.

Det er et forkert valg. Det er et uklogt valg fra Socialdemokratiets side. Det er ikke et valg af strategi, som på sigt vil være til gavn for den almene sektor. Men det er sådan, man har gjort det, og det er derfor, der i dette her lovforslag er indbygget ting, som ikke er forsvarlige.

Det er to punkter, som det drejer sig om. Det er byggeriets omfang, og så er det starthuslejen i det nye byggeri, som bliver bygget, efter at rammebeløbet er ophævet.

Regeringen kan ikke bestride, som vi har fremlagt det fra Enhedslistens side, at der bliver en højere starthusleje i det gode nybyggeri. Vi er enige i, at der skal være et godt nybyggeri, f.eks. økologisk byggeri, men vi er ikke enige i, at man skal lave et nybyggeri, hvor de økonomisk svageste grupper er udelukket fra at få en bolig på grund af finansieringsforholdene. Og dette husleje problem – og her taler jeg om start-huslejen, fru Sonja Mikkelsen, og ikke om de efterfølgende huslestigninger, for det er rigtigt, at de bliver mindre – har regeringen ikke ønsket at drøfte med os, regeringen har overhovedet ikke taget hensyn til det.

Dér er vi igen tilbage ved det fundamentale problem, nemlig at man har valgt sig nogle samarbejdspartnere, som ikke har forståelse for den almene sektors problemer og især ikke har forståelse for den befolkningsgruppe, som har de allermindste indkomster i det her samfund. Derfor er resultatet blevet, som det er, og derfor tager Enhedslisten ikke medansvar for det.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg skal blot gøre opmærksom på, at det eneste hensyn – hvis man kan sige det – vi har taget til de borgerlige partier i denne her sag, er, at vi har delt lovforslaget i to, så vi kunne få beboerrådgiiverne vedtaget – og dem har vi jo så

vedtaget nu med det første forslag på dagsordenen her i dag.

Der er ikke taget nogen som helst specielle indholdsmæssige hensyn til nogen partier i det her forslag. Det hensyn, vi har ønsket at tilgode, er, at vi skulle lave de bedst mulige rammer for det almennyttige byggeri i fremtiden, og det er det, vi skaber med det lovforslag her. Og det er dybt skuffende, at Enhedslisten og SF ikke vil være med til at fastlægge det.

Det er jo ikke byggeriets omfang, vi vedtager med den lov her. Vi er jo forlængst holdt op med her i Folketinget årligt at træffe beslutning om, hvor stort et almennyttigt byggeri vi skal have i det her land. Med det lovforslag, vi laver her, sker der en fuldstændig decentralisering, og herefter er det op til kommunerne at beslutte, hvor stort omfanget af det almennyttige boligbyggeri skal være.

Det kan godt være, at Enhedslisten og SF er utilpas ved den decentralisering, men det er vi ikke i Socialdemokratiet. Vi er faktisk meget godt tilpas ved den decentralisering, vi her gennemfører.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan ikke forstå, at Socialdemokratiet vil bestride det, når vi siger, at årsagen til, at man ikke vil imødekomme venstrefløjens beskedne, men meget væsentlige og afgørende ønsker i denne sag med hensyn til at sikre byggeriets omfang, er hensynet til de borgerlige samarbejdspartnere.

Og det er det samme, vi ser i den lov, vi skal behandle om et øjeblik, lejeloven. Der har man også afvist at tage hensyn til ganske beskedne, men helt afgørende retspolitiske ønsker fra venstrefløjens side, og det er da, fordi man har valgt en strategi, hvor man vil basere sig på et samarbejde med Venstre og De Konservative inden for boligpolitikken.

Vi må så bare konstatere, at sådan står sagerne altså i øjeblikket. Det er jeg meget ked af, og hvis Socialdemokratiet igen skulle ønske at få et samarbejde med venstrefløjens om de her ting, skal det naturligvis ikke skorte på samarbejdsvilje fra vores side. Men der må være et mindstemål af ansvarlighed, for at vi kan gå ind og være med til at bære sådanne love igennem.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Jeg kan kun sige til både Enhedslisten og SF, at jeg såmænd er lige så skuffet, som fru Sonja

Mikkelsen er. Det grundlag, man har for ikke at ville støtte det forslag, er alt for spinkelt.

For det første ved hr. Keld Albrechtsen og hr. Villy Søvndal, at boligbyggeriet er decentraliseret, og hvis hr. Villy Søvndal og hr. Keld Albrechtsen mener, at vi skal tilbage til de gode gamle dage, hvor der var kvoter, så kom herop og sig det.

Det, vi gør i vores undersøgelse, er, at vi spiller med åbne kort. Vi siger, at vi godt kan forvente en sådan nedgang; men det er jo ikke sikkert, at den kommer. Og man kan da ikke forlange, at man skal have sikkerhed for en udvikling, som vi ikke kender.

Jeg kunne måske også bede – bare for en gangs skyld – hr. Keld Albrechtsen og hr. Villy Søvndal læse beretningen om bygge- og anlægsvirksomhed fra december 1997, bare sådan til en orientering, for den er god at forstå af. Jeg kan bare nævne fra punkt 2.2.1. om støttet boligbyggeri, for det er jo det, vi taler om, at vi forventer, at der bliver givet tilsagn til 8.700 støttede boliger i 1998. Det er en nedgang, det er klart, men til gengæld vil der ske en stigning i det private byggeri. Og så hænger tingene jo en gang imellem sammen.

Og så vil jeg bare sige: Det kan godt være, at hr. Keld Albrechtsen og hr. Villy Søvndal mener, at regeringen ikke har været åben for forhandlinger, men det er jo ikke rigtigt. Det er jo ikke rigtigt, og derfor er der kun ét sted, vi kan lægge ansvaret. Jeg synes faktisk, det er skuffende, for det her enkelte punkt skulle ikke være tilstrækkeligt, når man har fået sikkerhed for i svaret, at vi følger med udviklingen – og det vil hr. Villy Søvndal jo selvfølgelig også gøre – og om nødvendigt må vi jo komme tilbage.

Må jeg have lov til at sige: Det skortede jo ikke på velvilje, da vi skaffede en kvote på yderligere 400 ungdomsboliger, selv om der var tilsagnsstop. Så jeg synes nok, at her har man en dårlig sag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg skal for det første sige til boligministeren, at jeg ikke har bebrejdet boligministeren noget proceduremæssigt. Jeg redegjorde for ved anden behandlingen, at ondt i halsen gør det svært at fremføre et boligpolitisk standpunkt. Så mit indlæg var ikke et procedureindlæg, mit indlæg var et indholdsmæssigt indlæg, der bygger på, ikke at vi skal vende tilbage til kvo-

ter – hvis vi havde ment det, så havde vi selvfølgelig foreslået det – men på, at vi ville have sikkerhed for, at ministeren var villig til at anvende incitamentet til at styrke boligbyggeriet enten ved lånefinansiering af grundkapitalen eller ved at fastsætte en lavere grundkapitalprocent end 14 pct. Det kunne vi ikke få.

Når vi er optaget af det her, er det jo ikke på grund af, at vi har et eller andet helligt tal, men det er på grund af den virkelighed, der viser, at de udstødte gruppers position i forhold til at få en bolig er slem i dag. Det antager jeg, at boligministeren medgiver: at de dårligst stillede grupper i det her samfund i øjeblikket har svært ved at bide sig fast. Og så til fru Sonja Mikkelsen: Dem hjælper parcelhusbyggeriets stigning ikke. Vi har et fælles ansvar over for disse grupper, og det er derfor, vi ikke vil være med til en lov, der beskærer det almene byggeri.

Jeg vil også godt pege på over for boligministeren – boligministeren vil formentlig også bekræfte det – at Lejelovskommissionens seneste betænkning siger, at vi i mange, mange, mange år vil komme til at leve med boligmangel. Vi har regnet med mætning af boligmarkedet lige efter årtusindskiftet, men lejelovskommissionen peger på, at den mætning først indtræffer omkring år 2030.

Og det betyder, at hver gang vi mindsker det byggeri, der skulle tilgodese de svage grupper, er vi med til, at de i forhold til en af de fundamentale rettigheder – nemlig retten til en bolig – bliver dårligere stillet. Det er derfor, vi siger nej, hr. boligminister. Det er ikke af proceduremæssige grunde.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Villy Søvnalds sidste indlæg: Nu er vi altså enige om, at det ikke er af proceduremæssige grunde, men at det er indholdsmæssigt.

Og dér er postulatet så, at ministeren ikke vil sørge for tilstrækkeligt mange almene boliger til den svage del af befolkningen. Ja, man skal høre meget! Jeg vil gerne have lov til at tilkendegive, at det jo er de bestræbelser, vi hele tiden gør os. Det, vi diskuterer, er mængden af det nybyggeri, og jeg har sagt, at vi følger det nøje, og så vil vi også komme tilbage, hvis det bliver nødvendigt. Mere sikkerhed behøver man ikke at have.

Dernæst vil jeg gerne sige: Det er ikke mere end en uge siden, at jeg sendte en rapport over til Boligudvalget om de svages boligsituation og

dermed de hjemløse. En ting, hr. Villy Søvnald, blev vi enige om at samarbejde om, da vi lavede det lovforslag, nemlig bofællesskaber, og nu ligger rapporten der. Så lad være med at komme og fortælle os, at vi i regeringen ikke er optaget af de samme problemer som hr. Villy Søvnalds parti.

Det, hr. Villy Søvnald gør, er at snakke udenom for at have et eller andet at hænge sin hat på for at stemme nej til et meget fornuftigt forslag, og når hr. Villy Søvnald stemmer nej, får han ikke tak for det i den almene boligsektor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 98 stemmer (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) mod 12 (SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om leje af almene boliger.

Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).
(FremSAT 22/10 97. Første behandling 6/11 97. Betænkning 4/12 97. Anden behandling 9/12 97. Tillægsbetænkning 10/12 97).

Der var stillet 22 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Sonja Mikkelsen (S):

Ja, dette er så den anden halvdel af det, der er fundamentet for, hvordan man bor i den almene sektor.

Også her må vi konstatere, at SF og Enhedslisten stemmer imod, og det til trods for, at vi nu får én samlet lov, hvori beboerne kan finde alle vilkår, man bor under i den almene boligsektor, og til trods for, at vi nu yderligere supplerer beboerdemokratiet med en individuel